

s.r.o. - SPRIEVODCA

bez chýb, pokút a penále

- spoločník • konateľ
- práva • povinnosti • sankcie
- založenie • zrušenie
- odvody • cestovné náhrady
- rozdelenie zisku • úhrada straty
- rezervný fond • obchodný podiel
- vzory zmlúv • formuláre

2020

s.r.o. – SPRIEVODCA

bez chýb, pokút a penále

Ing. Ján Mintál

- s.r.o. – založenie a vznik
- Právny aspekt spoločníka v s.r.o.
- Konateľ s.r.o.
- s.r.o. v podnikaní
- Zdaňovanie príjmov plynúcich zo s.r.o.
- Odvody z odmien a podielov na zisku
- Zrušenie, likvidácia a zánik s.r.o.
- Judikatúra s problematikou s.r.o.
- Zákon o obchodnom registri

Vážení čitatelia!

Cieľom odbornej publikácie je komplexné a prehľadné spracovanie problematiky spoločnosti s ručením obmedzeným **od jej založenia, vzniku až po možnosti zrušenia.**

Publikácia je členená na 9 kapitol, v ktorých sa autor *Ing. Ján Mintál* cca v 300 stranách autorského textu podrobne venuje **právam a povinnostiam spoločníkov** ako aj **konateľov spoločností po právnej stránke**, ale aj z **pohľadu účtovného, zdaňovania ich možných príjmov, odvodových povinností** alebo z pohľadu **cestovných náhrad.**

Z daňovo-účtovného aspektu je v publikácii riešená problematika **rozdelenia zisku**, resp. **úhrady straty** v spoločnosti s r.o..

Odborná tematická publikácia je obohatená **o platnú judikatúru** z oblasti právnej praxe spoločnosti s r.o. a z dôvodu komplexnosti je doplnená **o vzory najčastejšie sa vyskytujúcich zmlúv a právnych podaní** v „živote“ spoločnosti s r.o. a **zákon o obchodnom registri.**

Viac informácií s problematikou s.r.o. ponúkame v ďalších odborných publikáciách: **Obchodný zákonník s komentárom;**

Občiansky zákonník s komentárom; Súdne spory po novele; Zákonník práce s komentárom; Daňové a mzdové zákony; Daňové a nedaňové výdavky 2020; 100 otázok • odpovedí – ZDP a DPH; DOM, bez chýb, pokút a penále; Daňové a účtovné zákony; Optimalizácia základu dane, bez chýb, pokút a penále; Podnikáme bezpečne a ekonomicky; Účtovné súvzťažnosti; Pracovnoprávny slovník; Povinnosti zamestnávateľa; Odvody poistného od 1. 1. 2020 alebo v stálych mesačníkoch vydavateľstva: **Poradca; Dane, účtovníctvo a odvody bez chýb, pokút a penále; Práca a mzdy bez chýb, pokút a penále a 1000 riešení – príklady z praxe.**

Všetky potrebné informácie ponúkame na www.poradca.sk alebo prostredníctvom zákaznickeho centra.

Verím, že nová odborná publikácia naplní vaše očakávania a svojou komplexnosťou osloví nielen podnikateľov, konateľov a spoločníkov s.r.o. ale aj širokú verejnosť.

Jarmila Blaščíková
odborná redaktorka

PORADCA

Vydavateľ

Poradca, s.r.o.
Pri Celulóžke 40, 010 01 Žilina
041/565 2983
IČO: 36371271
www.poradca.sk

Zodpovedná redaktorka

Jarmila Blaščíková
redakcia@poradca.sk
Doporučená cena: 10,50 eur
Tlač
apríl 2020

Objednávky

091 503 3300, 091 119 3135
041/565 2871, 2877, 2879
www.poradca.sk
abos@poradca.sk
ISBN 978-80-8162-146-8

ÚVOD

Spoločnosť s ručením obmedzeným je jednou z najrozšírenejších právnych foriem podnikateľskej aktivity, najmä v oblasti malého a stredného podnikania. V súčasnej dobe je spoločnosť s ručením obmedzeným upravená v § § 105 až 153 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. Okrem toho platia pre túto spoločnosť, rovnako ako pre ostatné formy obchodných spoločností, ustanovenia § § 56 až 75a Obchodného zákonníka (všeobecné ustanovenia o obchodných spoločnostiach).

Spoločnosť s ručením obmedzeným sa zaraďuje medzi kapitálové spoločnosti, keďže základnou povinnosťou spoločníkov nie je osobná účasť na podnikaní spoločnosti, ale povinnosť vnieť určitý kapitál (peňažný alebo nepeňažný), pričom veritelia môžu uspokojiť svoju pohľadávku zásadne len z majetku spoločnosti a spoločníci sú postihnutelní len v obmedzenom rozsahu. Podnikanie vo forme spoločnosti s ručením obmedzeným je vhodné vzhľadom na určité osobné rysy najmä tam, kde počet spoločníkov má byť obmedzený a relatívne uzavretý. Výhoda spoločnosti s ručením obmedzeným oproti iným formám obchodných spoločností je v tom, že umožňuje spojiť výhody osobných spoločností (verejná obchodná spoločnosť a komanditná spoločnosť) so spoločnosťou čisto kapitálovou (akciová spoločnosť). Spoločnosť s ručením obmedzeným má spoločne s akciovou spoločnosťou to, že obidve povinne vytvárajú základné imanie. Spoločníci nie sú priamo zo zákona povinní k osobnej účasti na podnikaní, avšak u spoločnosti s ručením obmedzeným možno osobnú účasť na podnikaní dohodnúť

v spoločenskej zmluve. Je možné, že spoločníci vnesú iba vklady (zabezpečia kapitál) a vlastné podnikanie bude organizovať najatý manažment, alebo budú spoločníci okrem vkladov aj osobne angažovaní v obchodných záležitostiach spoločnosti alebo časť spoločníkov sa okrem vnesenia vkladu bude osobne podieľať aj na podnikaní a druhá časť vnesie iba vklady. Spoločne pre obidve spoločnosti je aj to, že majú zákonom neobmedzený predmet činnosti (osobné spoločnosti môžu byť založené len za účelom podnikania). Spoločnosť s ručením obmedzeným je tiež menej formalizovaná než akciová spoločnosť a kapitálové toky v nej sú prehľadnejšie.

Spoločnosť s ručením obmedzeným môže založiť minimálne jedna osoba (tzv. jednoosobová spoločnosť s ručením obmedzeným), alebo viacero osôb. Maximálny počet spoločníkov eseročky je 50. Minimálne základné imanie je 5 000 eur. Ak má eseročka viac ako jedného spoločníka, potom je minimálny vklad do spoločnosti 750 eur.

Snažil som sa komplexne a prehľadne spracovať problematiku s.r.o. od jej založenia, vzniku až po možnosti zrušenia. Venujem sa právam a povinnostiam spoločníkov ako aj konateľov spoločnosti po právnej stránke, ale aj z pohľadu účtovného, zdaňovania ich možných príjmov, odvodových povinností ale aj napr. z pohľadu cestovných náhrad. Z daňovo-účtovného aspektu je riešená aj problematika rozdelenia zisku resp. úhrady straty v spoločnosti s r. o. Publikácia obsahuje navyše aj platnú judikatúru z oblasti právnej praxe spoločnosti s ručením obmedzeným.

autor

S.R.O. – ZALOŽENIE A VZNIK

Spoločnosť s ručením obmedzeným je jednou z najrozšírenejších právnych foriem podnikateľskej aktivity, najmä v oblasti malého a stredného podnikania. V súčasnej dobe je spoločnosť s ručením obmedzeným upravená v § 105 až § 153 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej iba „Obchodný zákonník“). Okrem toho platia pre túto spoločnosť, rovnako ako pre ostatné formy obchodných spoločností, ustanovenia § § 56 až 75k Obchodného zákonníka (všeobecné ustanovenia o obchodných spoločnostiach).

Spoločnosť s ručením obmedzeným sa zaraďuje medzi kapitálové spoločnosti, keďže základnou povinnosťou spoločníkov nie je osobná účasť na podnikaní spoločnosti, ale povinnosť vnieť určitý kapitál (peňažný alebo nepeňažný), pričom veritelia môžu uspokojiť svoju pohľadávku zásadne len z majetku spoločnosti a spoločníci sú postihnutí len v obmedzenom rozsahu. Podnikanie vo forme spoločnosti s ručením obmedzeným je vhodné vzhľadom na určité osobné rysy najmä tam, kde počet spoločníkov má byť obmedzený a relatívne uzavretý. Výhoda spoločnosti s ručením obmedzeným oproti iným formám obchodných spoločností je v tom, že umožňuje spojiť výhody osobných spoločností (verejná obchodná spoločnosť a komanditná spoločnosť) so spoločnosťou čisto kapitálovou (akciová spoločnosť). Spoločnosť s ručením obmedzeným má spoločné s akciovou spoločnosťou to, že obidve povinne vytvárajú základné imanie. Spoločníci nie

sú priamo zo zákona povinní k osobnej účasti na podnikaní, avšak u spoločnosti s ručením obmedzeným možno osobnú účasť na podnikaní dohodnúť v spoločenskej zmluve. Je možné, že spoločníci vnesú iba vklady (zabezpečia kapitál) a vlastné podnikanie bude organizovať najatý manažment, alebo budú spoločníci okrem vkladov aj osobne angažovaní v obchodných záležitostiach spoločnosti alebo časť spoločníkov sa okrem vnesenia vkladu bude osobne podieľať aj na podnikaní a druhá časť vnesie iba vklady. Spoločné pre obidve spoločnosti je aj to, že majú zákonom neobmedzený predmet činnosti (osobné spoločnosti môžu byť založené len za účelom podnikania). Spoločnosť s ručením obmedzeným je tiež menej formalizovaná než akciová spoločnosť a kapitálové toky v nej sú prehľadnejšie.

Podiel v spoločnosti s ručením obmedzeným patrí vždy určitej konkrétnej osobe a nie je možné, aby znel na majiteľa, ako to môže byť pri akciách. U spoločnosti s ručením obmedzeným je ľahšie regulovateľný pohyb spoločníkov. Spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným je teda osobne viacej spätý so spoločnosťou než akcionár s akciovou spoločnosťou. Určitou nevýhodou je však ručenie spoločníkov za záväzky spoločnosti, aj keď len v obmedzenom rozsahu, zatiaľ čo akcionári za záväzky akciovej spoločnosti neručia vôbec. Výhodou spoločnosti s ručením obmedzeným oproti osobným spoločnostiam je to, že u spoločnosti s ručením obmedzeným je viac obmedzené riziko podnikania. Na založenie verejnej

obchodnej spoločnosti nie je síce potrebný žiaden počiatkový kapitál, avšak spoločníci ručia za záväzky spoločnosti celým svojím aj osobným majetkom. Majú teda podobné postavenie ako pri individuálnom podnikaní. Rozdiel je iba v tom, že u individuálneho podnikania priamo zodpovedajú za porušenie záväzkov (veritelia vymáhajú splnenie priamo od podnikateľa), zatiaľ čo vo verejnej obchodnej spoločnosti iba ručia. Veritelia musia teda najskôr písomne požiadať o splnenie záväzku spoločnosť a až potom môžu vyžadovať plnenie od spoločníkov ako ručiteľov spoločnosti. Ručenie je tu však neobmedzené. U spoločnosti s ručením obmedzeným je ručenie spoločníka obmedzené na čiastku nesplateného vkladu. Spoločník, ktorý svoj vklad splatil teda veriteľom spoločnosti neručí. Spoločník, ktorý ešte nesplatil vklad, veriteľom spoločnosti síce ručí tiež celým svojím majetkom, avšak maximálne do čiastky, ktorú ešte spoločnosti dlhuje na svojom vklade. Spoločník ručí aj príplatkovou povinnosťou (§ 121 Obchodného zákonníka) ustanovenou rozhodnutím valného zhromaždenia na základe úpravy v spoločenskej zmluve.

■ **Zakladateľom spoločnosti s r.o. môže byť akákoľvek FO alebo PO**

Nie je dôležité, či pôjde o osobu slovenskú alebo zahraničnú. Pri zakladaní spoločnosti s ručením obmedzeným majú totiž slovenské aj zahraničné osoby rovnaké práva a povinnosti. Na základe uvedeného možno tiež konštatovať, že zakladateľom spoločnosti s ručením obmedzeným môže byť právnická osoba aj nepodnikateľského charakteru (napr. obec, občianske združenie, nadácia). To isté platí pre osoby fyzické, pretože

k tomu, aby založili spoločnosť s ručením obmedzeným, nemusia byť podnikateľmi. To vyplýva z § 261 ods. 6 písm. a) Obchodného zákonníka, podľa ktorého sa vzťahy týkajúce sa účasti na spoločnosti medzi zakladateľmi obchodných spoločností, medzi spoločnosťou a spoločníkmi a medzi spoločníkmi navzájom, ako aj vzťahy medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou pri zariaďovaní záležitostí spoločnosti riadia vždy Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov (t.j. bez ohľadu na to, či ide o podnikateľa alebo nie). Zakladateľom s.r.o. môže byť aj štát, aj keď o tom Obchodný zákonník výslovne nehovorí.

Založenie spoločnosti s r.o.

Vo všeobecnosti v zmysle § 57 Obchodného zákonníka platí, že ak z iných ustanovení tohto zákona nevyplýva nič iné, zakladá sa spoločnosť spoločenskou zmluvou podpísanou všetkými zakladateľmi. Pravosť podpisov zakladateľov musí byť úradne overená. Spoločenskú zmluvu môže uzavrieť aj splnomocnenec vybavený na to plnomocenstvom. Plnomocnenstvo s úradne overeným podpisom splnomocniteľa sa pripojí k spoločenskej zmluve.

Nakoľko Obchodný zákonník pripúšťa, aby spoločnosť s ručením obmedzeným založil jediný zakladateľ, spoločenskú zmluvu nahrádza tzv. zakladateľská listina. Zakladateľská listina musí obsahovať rovnaké podstatné časti ako spoločenská zmluva alebo zakladateľská zmluva.

Obchodný zákonník ustanovuje určité obmedzenia zakladateľov pri zakladaní spoločnosti s ručením obmedzeným.

V súčasnosti je možné obmedzenie práva na zakladanie týchto spoločností

posudzovat v zmysle ustanoveni § 105a a § 105b Obchodného zákonníka.

a) Spoločnosť s jedným spoločníkom nemôže byť jediným zakladateľom alebo jediným spoločníkom inej spoločnosti. Fyzická osoba môže byť jediným spoločníkom najviac v troch spoločnostiach. Registrový súd má pred zápisom spoločnosti do registra kompetencie, ktoré sa týkajú uvedených zistení. Všetko musí byť spísané v písomnom vyhlásení zakladateľa spoločnosti.

b) Spoločnosť s ručením obmedzeným nemôže založiť osoba, ktorá je **vedená v zozname daňových dlžníkov** podľa osobitného predpisu alebo v zozname dlžníkov Sociálnej poisťovne; to neplatí, ak mu príslušný správca dane, ktorým je daňový úrad alebo colný úrad, alebo Sociálna poisťovňa na založenie spoločnosti udelí súhlas. Súhlas sa prikladá k návrhu na zápis do obchodného registra. Ide o právny stav účinný do 30. septembra 2020.

c) Počnúc 1. 10. 2020 platí, že spoločnosť s ručením obmedzeným nemôže založiť osoba, ktorá je vedená v zozname daňových dlžníkov podľa osobitného zákona alebo má evidované nedoplatky na poistnom na sociálne poistenie podľa osobitného zákona; to neplatí, ak mu príslušný správca dane, ktorým je daňový úrad alebo colný úrad, na založenie spoločnosti udelí súhlas. Súhlas sa prikladá k návrhu na zápis do obchodného registra. Spoločnosť s ručením obmedzeným nemôže založiť ani osoba, ktorá je vedená ako povinný v registri vydaných poverení na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona. Uvedenou

zmenou sa sleduje účinná realizácia ustanovenia § 61c ods. 4 písm. a) ab) zákona č. 233/1995Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov v praxi (ďalej len „Exekučný poriadok“). V rozsahu zmeny ustanovenia v časti pojednávajúcej o zozname dlžníkov Sociálnej poisťovne, k tejto bolo potrebné pristúpiť na základe výstupov z rozporového konania so Sociálnou poisťovňou, ktorej informačný systém v časti týkajúcej sa evidencie nedoplatkov na poistnom na sociálne poistenie bude od 1. 10. 2020 rozhodným zdrojom informácií pre účely preverenia neexistencie nedoplatkov na poistnom na sociálne poistenie podľa zákona č. 461/2003Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Je teda možné konštatovať, že nedochádza k zmene vecnej (zoznam dlžníkov rovnako ako „evidencia nedoplatkov“ uvádzajú výpočet subjektov porušujúcich tú istú zákonnú povinnosť), rozdiel spočíva v technickom riešení, ktoré by mal registrový súd v procese registrácie v obchodnom registri využívať pre účely preverenia splnenia ustanovenej zákonnej podmienky. Technické riešenie predpokladá využitie údajov poskytovaných prostredníctvom ISCSRU – Informačný systém Centrálného systému referenčných údajov, ktorý z hľadiska frekvencie aktualizácií (na dennej báze) poskytuje prístup k údajom, pri použití ktorých sa znižuje riziko ich neaktuálnosti vo významnej miere a tým sa prispieva k efektívnejšiemu priebehu registrácie.

■ **Spoločnosť s r.o. môže byť založená jedným alebo viacerými zakladateľmi**

Tým sa líši od osobných spoločností, kde sú potrební najmenej dvaja zakladatelia. Na rozdiel od akciovej spoločnosti môže byť jediným zakladateľom fyzická osoba aj právnická osoba (jediným zakladateľom akciovej spoločnosti môže byť len osoba právnická). Obchodný zákonník limituje maximálny počet spoločníkov, a teda aj zakladateľov spoločnosti s ručením obmedzeným. Horná hranica počtu spoločníkov je 50. Tento počet nemôže byť prekročený ani počas trvania spoločnosti. Pokiaľ by počet spoločníkov prekročil túto hranicu, bolo by potrebné, aby sa s.r.o. premenila na inú právnu formu obchodnej spoločnosti (na akciovú spoločnosť) alebo na družstvo. V opačnom prípade by takú spoločnosť mohol zrušiť súd podľa § 68 ods. 6 písm. c) Obchodného zákonníka, pretože zanikli predpoklady vyžadované pre vznik spoločnosti (maximálny počet 50 spoločníkov).

Každá osoba, ktorá je zakladateľom, **sa môže nechať pri zakladaní spoločnosti zastúpiť na základe plnej moci.** Vyplýva to z § 57 Obchodného zákonníka. Plná moc však musí byť písomná a musí v nej byť výslovne uvedené, že ide splnomocnenie na podpis spoločenskej zmluvy o založení spoločnosti s ručením obmedzeným. Podpis splnomocniteľa na plnej moci musí byť úradne overený. V mene právnickej osoby môže plnú moc udeliť len jej štatutárny orgán a pokiaľ je právnická osoba zapísaná v obchodnom registri, treba priložiť aj výpis o zápise tejto osoby do obchodného registra.

Do plnej moci je možné v záujme právnej istoty zahrnúť aj plný text spoločenskej zmluvy, ktorá má byť podpísaná, pokiaľ

chce mať splnomocniteľ istotu, že v jeho mene nebude podpísaná zmluva iná, ale nie je to podmienkou platnosti plnej moci. Podľa nášho názoru nemusí plná moc obsahovať celý text zmluvy, ktorá má byť podpísaná, ako to niekedy úrady vyžadujú. V akej podobe má byť zmluva podpísaná, je totiž vecou vnútorného vzťahu splnomocnenca a splnomocniteľa, pretože splnomocniteľ môže poveriť splnomocnenca aj na to, aby pristúpil na určité zmeny zmluvy alebo na to, aby ich sám navrhol. Pokiaľ by splnomocnenec prekročil nariadené pokyny, malo by to vplyv na jeho zodpovednosť voči splnomocniteľovi, ale nie na platnosť podpísanej zmluvy. Podobne je možné postupovať aj v prípade zakladania spoločnosti jednou osobou vo forme notárskej zápisnice o právnom úkone, pretože zákon túto možnosť nevyklucuje. V záujme právnej istoty splnomocniteľa by mal byť celý obsah zakladateľskej listiny obsiahnutý v plnej moci.

Ak zakladá spoločnosť jeden zakladateľ, je potrebné na založenie spoločnosti vyhotovenie zakladateľskej listiny, ak zakladá spoločnosť viac osôb, je spoločnosť založená podpísaním spoločenskej zmluvy. Založením spoločnosti sa konštitujú vzájomné vzťahy medzi zakladateľmi (budúcimi spoločníkmi), budúce vzťahy medzi spoločníkmi navzájom a vzťahy budúcich spoločníkov k spoločnosti.

Založením však ešte nevzniká spoločnosť ako právnická osoba (ako samostatný subjekt práv a povinností). Spoločnosť ako právnická osoba vzniká až ku dňu zápisu do obchodného registra. Až do dňa, ku ktorému bude spoločnosť zapísaná v obchodnom registri, nemôže nadobúdať

práva a povinnosti, a preto z právnych úkonov, ktoré zakladatelia alebo konatelia v mene spoločnosti do toho času vykonajú, nie je zaviazaná spoločnosť, ale osobne tieto osoby konajúce za spoločnosť. Ak spoločníci alebo príslušný orgán spoločnosti konanie v mene spoločnosti schváli do 3 mesiacov od vzniku spoločnosti, platí, že z tohto konania je spoločnosť zaviazaná od počiatku. Toto konanie v mene spoločnosti pred jej vznikom, ako aj prechod záväzkov na spoločnosť.

■ **Spoločnosť je založená okamihom, kedy je uzavretá spoločenská zmluva**

Za uzavretie spoločenskej zmluvy možno považovať deň, kedy je spoločenská zmluva podpísaná poslednou zmluvnou stranou.

Na postup pri uzavieraní spoločenskej zmluvy sa použijú všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o uzavieraní zmlúv obsiahnuté v § § 43a až 44 a príslušné ustanovenia § § 269 až 275 Obchodného zákonníka. Zmluva vznikne v okamihu, kedy sa strany dohodnú na celom obsahu zmluvy, nestačí dohoda o podstatných častiach zmluvy, ktoré sú upravené v § 110 ods. 1 Obchodného zákonníka. Aby bolo možné takúto zmluvu označiť za spoločenskú zmluvu o založení spoločnosti s ručením obmedzeným, musí zmluva obsahovať časti uvedené v § 110 Obchodného zákonníka. Pokiaľ by niektorú z týchto častí zmluva neobsahovala, spoločnosť s ručením obmedzeným nie je založená a registrový súd by bol na základe takej zmluvy povinný odmietnuť zápis spoločnosti do obchodného registra. Okrem podstatných častí, ktoré spoločenská zmluva o založení spoločnosti s ručením obmedzeným obsahovať musí, môže ktorýkoľvek zo zakladateľov požadovať,

aby zmluva obsahovala ešte ďalšie časti, ktoré zákon výslovne nepredpisuje a na ktorých sa môžu účastníci medzi sebou dohodnúť. Pokiaľ teda niektorý z účastníkov vyžaduje, aby zmluva obsahovala okrem podstatných častí ešte ďalšie časti, je zmluva uzavretá až dosiahnutím dohody o všetkých častiach zmluvy.

Obchodný zákonník v § 269 ods.

3 umožňuje, aby bola určitá časť zmluvy nahradená dohodou strán o spôsobe umožňujúcom dodatočné určenie obsahu záväzku. Táto možnosť platí aj pri uzavieraní spoločenskej zmluvy. Nie je však možné dohodnúť, že chýbajúci obsah zmluvy určí iba jedna zo strán. Doplnenie zmluvy môže byť preto vyhradené neskoršej dohode strán alebo sa môžu dohodnúť na tom, že chýbajúci obsah zmluvy bude určený tretou osobou alebo súdom, prípadne že sa takto bude postupovať, pokiaľ by sa strany nedohodli na chýbajúcom obsahu zmluvy. Vyhradenie určitých častí zmluvy budúcej dohode môže mať rôzne právne následky podľa toho, či ide o podstatnú časť alebo nepodstatnú časť zmluvy.

Pokiaľ sa strany neskôr nedohodnú na chýbajúcich podstatných častiach, spoločenská zmluva nevznikne a spoločnosť nebude založená (pokiaľ sa strany nedohodli, že chýbajúci obsah zmluvy bude určený tretou osobou alebo súdom pre prípad, že sa samé nedohodnú na doplnení obsahu zmluvy). Pri určovaní chýbajúceho obsahu zmluvy postupuje tretia osoba alebo súd podľa § 290 a § 292 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka. Chýbajúca podstatná časť je potom doplnená rozhodnutím tretej osoby alebo súdu a až od toho okamihu je spoločenská zmluva uzavretá. Pokiaľ sa strany dohodnú

na tom, že neskôr bude dohodnutá určitá nepodstatná časť zmluvy, spoločenská zmluva vzniká, ale neskoršia dohoda sa považuje za podmienku platnosti celej zmluvy. Pokiaľ sa však strany pri podpise zmluvy dohodli na tom, že dosiahnutie dodatočnej dohody o nepodstatnej časti nemá mať vplyv na platnosť zmluvy, bude zmluva platiť aj bez dosiahnutia dohody o tejto časti zmluvy, teda v pôvodnom znení. To však musí byť v zmluve výslovne zakotvené, inak platí, že neskoršia dohoda je podmienkou platnosti celej zmluvy. Aj pri chýbajúcich nepodstatných náležitostiach sa však strany môžu dohodnúť, že chýbajúci obsah zmluvy, pokiaľ sa samé nedohodnú, bude nahradený rozhodnutím súdu alebo tretej osoby.

Spoločenská zmluva musí byť uzavretá v písomnej forme, inak je neplatná. Pravosť podpisov musí byť úradne overená. To isté platí o doplnení zmluvy treťou osobou.

Právny úkon smerujúci k založeniu spoločnosti s ručením obmedzeným môže sama vykonať len fyzická osoba, ktorá má plnú spôsobilosť na právne úkony. Zakladateľom by však mohol byť aj neploletý alebo osoba, ktorej spôsobilosť bola obmedzená súdom alebo ktorá bola spôsobilosti na právne úkony zbavená. Zakladateľský právny úkon by však za takéto osoby mohol vykonať len ich zákonný zástupca (rodičia, súdom určený opatrovník). Pretože však nejde o bežnú záležitosť, bolo by k takému narábaniu s majetkom potrebné schválenie súdu podľa § 28 Občianskeho zákonníka. V mene právnickej osoby je oprávnený zakladateľský úkon vykonať jej štatutárny orgán. Ten však môže byť vnútornými predpismi zaviazaný vyžiadať si súhlas iného orgánu právnickej osoby alebo zakladateľa. Pokiaľ by štatutárny

orgán konal bez takéhoto povolenia, bolo by založenie spoločnosti platné, avšak ten, kto takto konal, by niesol zodpovednosť voči právnickej osobe, ktorej je štatutárnym orgánom.

■ **Podstatné časti spoločenskej zmluvy**

sú vymedzené v § 110 ods. 1 Obchodného zákonníka. Ide o tieto náležitosti:

a) **Obchodné meno spoločnosti**

Obchodné meno spoločnosti s ručením obmedzeným je názov, pod ktorým vykonáva spoločnosť právne úkony. Obchodné meno musí byť vymedzené v spoločenskej zmluve a zapisuje sa do obchodného registra. Výber a zostavenie obchodného mena je plne v kompetencii zakladateľov spoločnosti, ktorí sú však v tomto prípade obmedzení ustanoveniami Obchodného zákonníka o obchodnom mene (§ 8 až 12 a § 107 Obchodného zákonníka). Obchodné meno spoločnosti s ručením obmedzeným musí obsahovať označenie „spoločnosť s ručením obmedzeným“ alebo skratku „*spol. s r. o.*“ alebo „*s. r. o.*“. Zákonom uvedené druhy označenia právno-organizačnej formy obchodného mena majú kogentnú povahu. Povinné označenie právno-organizačnej formy obchodnej spoločnosti neslúži ako rozlišovací prvok, ale je súčasťou obchodného mena.

b) **Sídlo spoločnosti**

Sídlom spoločnosti sa rozumie adresa, ktorá bude ako jej sídlo uvedená v obchodnom registri. Určenie tejto adresy je vecou zakladateľov a nie je k nemu potrebný súhlas žiadneho štátneho orgánu.

c) **Spoločníci**

Obchodný zákonník vyžaduje, aby v spoločenskej zmluve boli presne

identifikovaní jej zakladatelia – budúci spolocníci. Ak ide o zakladateľa – právnickú osobu, musí byť v zmysle § 110 ods. 1 písm. b) uvedené v spoločenskej zmluve jej obchodné meno a sídlo, a ak ide o zakladateľov – fyzické osoby, musí byť uvedené ich meno, priezvisko a bydlisko – t.j. adresu trvalého pobytu evidovanú v centrálnej evidencii pobytu obyvateľstva. Pri právnických osobách je vhodné uvádzať aj identifikačné číslo (IČO) a pri fyzických osobách rodné číslo, keďže ide o údaje zapisujúce sa do obchodného registra.

d) Predmet podnikania (činnosti)

Stanovenie predmetu činnosti spoločnosti je plne vecou slobodnej vôle zakladateľov spoločnosti. Je však potrebné zvážiť, či zakladatelia vedia splniť podmienky pre vykonávanie určitej činnosti, pretože Obchodný zákonník vyžaduje, aby k návrhu na zápis spoločnosti do obchodného registra bol priložený doklad preukazujúci živnostenské alebo iné podnikateľské oprávnenie. Predmetom činnosti spoločnosti s ručením obmedzeným môže byť akákoľvek podnikateľská aj nepodnikateľská činnosť, pokiaľ nie je zákonom zakázaná. Predmetom činnosti spoločnosti s ručením obmedzeným nemôže byť činnosť, ktorá je vyhradená štátu alebo len určitej právnickej osobe. Predmetom činnosti spoločnosti s ručením obmedzeným nemôže byť ani poisťovníctvo v zmysle § 6 ods.2 zákona č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve v z.n.p. a banková činnosť v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v z. n.p.. Ustanovenie § 56 ods.4 Obchodného zákonníka umožňuje, aby predmetom činnosti spoločnosti bola aj činnosť, ktorú podľa osobitných predpisov môžu

vykonávať iba fyzické osoby (napr. advokáti, komerční právnici, lekári) – t.j. povolania, ktoré sú v § 3 ods. 1 písm. d) živnostenského zákona vylúčené spomedzi živností. Takúto činnosť môže s.r.o. vykonávať, len ak preukáže, že uvedená činnosť bude vykonávaná pomocou týchto osôb, ktoré sú na to oprávnené podľa osobitných predpisov. Aj počas existencie spoločnosti musí byť neustále dodržaná táto podmienka vyplývajúca z § 56 ods. 4 Obchodného zákonníka, inak môže súd rozhodnúť o zrušení spoločnosti a jej likvidácii.

V spoločenskej zmluve sa môžu spolocníci dohodnúť, že spoločnosť bude pri svojom vzniku vykonávať predmet podnikania v užšom rozsahu, než je uvedený v príslušnej časti spoločenskej zmluvy. V takomto prípade sa registrovému súdu predkladá podnikateľské oprávnenie len na zúžený predmet podnikania, ktoré sa navrhuje pri prvozápise zapísať do obchodného registra.

e) Výška základného imania spoločnosti

Základné imanie sa v s.r.o. vytvára povinne a je tvorené súhrnom vkladov spolocnikov. Určenie výšky základného imania je vecou dohody spolocnikov v spoločenskej zmluve, avšak jeho minimálna hodnota musí byť v súlade s § 108 ods. 1 Obchodného zákonníka **5 000 eur** a pod túto čiastku nesmie klesnúť po celú dobu trvania spoločnosti, pretože inak by mohol spoločnosť súd zrušiť a rozhodnúť o jej likvidácii. Keďže základné imanie je tvorené vkladmi spolocnikov, musí sa vždy súčet hodnoty peňažných a nepeňažných vkladov všetkých spolocnikov rovnať hodnote základného imania spoločnosti.

Prostriedky, ktoré tvoria základné imanie sa používajú na podnikateľskú činnosť a sú súčasťou majetku spoločnosti. Základné imanie pri vzniku spoločnosti je totožné s majetkom spoločnosti a v tomto momente vyjadruje mieru istoty veriteľov, že ich pohľadávky sú týmto majetkom kryté.

Neskôr má základné imanie význam skôr účtovný a slúži hlavne na porovnanie hospodárskeho vývoja spoločnosti. Ak spoločnosť dosahuje zisk, je základné imanie nižšie ako čisté obchodné imanie (rozdiel medzi obchodným majetkom a záväzkami spoločnosti). Pri strate môže dôjsť k situácii, že poklesne čisté obchodné imanie (vlastné imanie) pod hodnotu základného imania zapísanú v obchodnom registri. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na platné znenie zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov, v ktorom § 11 ods. 2 stanovuje povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu do 30 dní, od kedy sa dlžník dozvedel alebo sa pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť o svojom predĺžení (záporné vlastné imanie).

Aj z hľadiska zodpovednosti spoločnosti je dôležitejší jej obchodný majetok (súhrn všetkých majetkových hodnôt – aktív), pretože spoločnosť zodpovedá za svoje záväzky celým svojím majetkom, nielen základným imaním. Znamená to napríklad, že v rámci konkurzu je postihnuteľný celý majetok spoločnosti.

f) Vklady spoločníkov

Obchodný zákonník ukladá, aby spoločenská zmluva povinne obsahovala výšku vkladu každého spoločníka, ako aj výšku splatených vkladov pri založení

spoločnosti, spôsob a lehotu splácania vkladu. Vkladom spoločníka sa rozumie súhrn peňažných prostriedkov (tzv. peňažný vklad) a iných peniazmi ocenených hodnôt (tzv. nepeňažný vklad). Podľa § 109 Obchodného zákonníka **hodnota vkladu spoločníka musí byť aspoň 750 eur**, pričom na založení spoločnosti sa môže každý spoločník zúčastniť iba jedným vkladom. Výška vkladu sa pre jednotlivých spoločníkov môže určiť rozdielne, musí však byť vyjadrená kladným celým číslom, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Peňažným, resp. nepeňažným vkladom sa spoločník podieľa na výsledku podnikania spoločnosti.

Zákon definuje, čo sa rozumie pod pojmom „nepenážné vklady“ a tiež bližšie špecifikuje situáciu, keď sa spoločník zaväzuje vložiť do spoločnosti nepeňažné vklady. V takomto prípade je potrebné v spoločenskej zmluve (príp. v zakladateľskej listine) uviesť predmet nepeňažného vkladu a určenie peňažnej sumy, v akej sa tento vklad započítava na vklad spoločníka, ku ktorému sa zaviazal. Z § 59 ods. 2 Obchodného zákonníka vyplýva, že predmetom nepeňažného vkladu môže byť len majetok, ktorého hospodárska hodnota sa dá určiť. **Vklady spočívajúce v záväzku vykonať práce alebo poskytnúť služby sa zakazujú.** Nepeňažný vklad musí byť splatený pred zápisom výšky základného imania do obchodného registra. Ak spoločnosť nenadobudne právo k predmetu nepeňažného vkladu, je spoločník, ktorý sa zaviazal vložiť do spoločnosti tento vklad, povinný zaplatiť jeho hodnotu v peniazoch a spoločnosť je povinná predmet nepeňažného vkladu spoločníkovi vrátiť. Spoločnosť vyzve písomne spoločníka, aby zaplatil hodnotu nepeňažného vkladu, ku ktorému spoločnosť nenadobudla právo,

a spoločník je povinný splniť túto povinnosť do 90 dní odo dňa doručenia výzvy. Nepeňažný vklad do spoločnosti a určenie peňažnej sumy, v akej sa nepeňažný vklad započítava na vklad spoločníka, sa musia uviesť v spoločenskej zmluve, zakladateľskej zmluve alebo v zakladateľskej listine, ak tento zákon neustanovuje inak.

Nepeňažnými vkladmi teda vo všeobecnosti môžu byť vklady hmotné (veci hnutelné a nehnuteľné), nehmotné (pohľadávky, know-how, licencie, autorské práva, ochranné známky, značka, obchodné meno), či dokonca súbor hmotných a nehmotných zložiek podnikania (podnik).

Hodnota nepeňažného vkladu sa určí znaleckým posudkom, ktorý musí obsahovať aj opis nepeňažného vkladu, spôsob jeho ocenenia, údaj o tom, či jeho hodnota zodpovedá hodnote prevzatého záväzku na vklad do spoločnosti.

Zákon upresňuje situáciu, keď je predmetom nepeňažného vkladu do spoločnosti podnik (resp. časť podniku) a pohľadávka. Ak sa vkladá podnik alebo jeho časť, použijú sa vo vzťahu k prechodu práv a povinností primerane ustanovenia o zmluve o predaji podniku (§ § 476 až 488 Obchodného zákonníka). Ak vklad alebo jeho časť spočíva v prevode pohľadávky (nepeňažným vkladom môže byť aj pohľadávka voči spoločnosti), použijú sa primerane ustanovenia o postúpení pohľadávky (§ § 524 až 530 Občianskeho zákonníka). Zároveň spoločník, ktorý previedol na spoločnosť ako vklad pohľadávku, ručí za vymožitelnosť tejto pohľadávky do výšky hodnoty jeho vkladu (do výšky jej ocenenia znaleckým posudkom). Ustanovenie § 59 ods. 5 Obchodného zákonníka

teda stanovuje osobitnú zodpovednosť postupcu (spoločníka, zakladateľa) zo zákona voči postupníkovi (spoločnosti) za vymožitelnosť postúpenej pohľadávky oproti zodpovednosti postupcu podľa § 527 Občianskeho zákonníka. **Spoločnosť je povinná vykonať všetky úkony potrebné k vymáhaniu splatnej pohľadávky.**

Zákon bez ohľadu na predmet vkladu používa pri plnení vkladovej povinnosti pojem „splatenie vkladu“. Pred podaním návrhu na zápis s.r.o. do obchodného registra musí sa na každý peňažný vklad splatiť najmenej 30 %. Celková hodnota splatených peňažných vkladov spolu s hodnotou odovzdaných nepeňažných vkladov musí však byť aspoň 2 500 eur. Ak spoločnosť založil iba jeden zakladateľ, môže sa zapísať spoločnosť do obchodného registra iba vtedy, keď je v plnej výške splatené základné imanie (t.j. keď sú splatené všetky peňažné a nepeňažné vklady). Z § 59 ods. 2 Obchodného zákonníka tiež vyplýva, že pri splácaní nepeňažného vkladu je ustanovená povinnosť jeho úplného splatenia ešte pred zápisom výšky základného imania do obchodného registra.

Spoločník je povinný splatiť vklad za podmienok a v lehote stanovenej zákonom, príp. určenej v spoločenskej zmluve, najneskôr do 5 rokov od vzniku spoločnosti alebo od jeho vstupu do spoločnosti alebo od prevzatia záväzku na nový vklad. Tejto povinnosti nemožno spoločníka zbaviť.

Konatelia oznámia registrovému súdu bez zbytočného odkladu splatenie celého vkladu každého spoločníka. Spoločník, ktorý v spomínanej lehote nesplatil predpísanú hodnotu peňažného vkladu, je povinný platiť úrok z omeškania vo výške

20 % z nesplatennej sumy, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

Ak je spoločník v omeškaní s platením vkladu, môže ho spoločnosť pod hrozbou vylúčenia vyzvať, aby svoju povinnosť splnil v lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 3 mesiace. Spoločníka, ktorý nesplní svoju povinnosť ani v dodatočnej lehote, môže valné zhromaždenie zo spoločnosti vylúčiť.

Časti vkladov spoločníkov splatené pred vznikom spoločnosti spravuje zakladateľ, ktorý je tým poverený v spoločenskej zmluve (ďalej len „správca vkladu“). Spoločenská zmluva môže správou vkladov poveriť aj banku alebo pobočku zahraničnej banky, aj keď nie je zakladateľom spoločnosti. Vlastnícke práva ku vkladom alebo k ich častiam splateným pred vznikom spoločnosti, prípadne aj iné práva k týmto vkladom prechádzajú na spoločnosť dňom jej vzniku. Vlastnícke právo k nehnuteľnosti nadobúda však spoločnosť až vkladom vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe písomného vyhlásenia vkladateľa opatreného osvedčením o pravosti jeho podpisu. Ak sa na prevod práva k predmetu nepeňažného vkladu vyžaduje zápis do osobitnej evidencie podľa osobitného zákona, je štatutárny orgán spoločnosti povinný podať návrh na zápis do tejto evidencie do 15 dní od vzniku spoločnosti.

Ak je nepeňažným vkladom nehnuteľnosť alebo podnik, prípadne časť podniku, ktorého súčasťou je nehnuteľnosť, je vkladateľ povinný odovzdať správcovi vkladu písomné vyhlásenie opatrené osvedčením o pravosti jeho podpisu pred podaním návrhu na zápis spoločnosti do obchodného registra. Odovzdaním

tohto vyhlásenia správcovi vkladu sa vklad považuje za splatený.

Po vzniku spoločnosti je osoba spravujúca vklady povinná odovzdať ich bez zbytočného odkladu spoločnosti. Ak spoločnosť nevznikne, je povinná ich vrátiť. Za splnenie tejto povinnosti ručia ostatní zakladatelia spoločne a nerozdielne.

Osoba spravujúca vklady je povinná vydať písomné vyhlásenie o splatení vkladu alebo jeho častí jednotlivými spoločníkmi, ktoré sa prikladá k návrhu na zápis do obchodného registra. Ak správca vkladu uvedie vo vyhlásení vyššiu sumu, než je splatená, ručí do výšky tohto rozdielu voči spoločnosti za splnenie povinnosti spoločníka splatiť vklad a v rovnakej výške voči veriteľom spoločnosti za záväzky spoločnosti. Ručenie správcu vkladu voči veriteľom spoločnosti zaniká splatením vkladov, ktorých sa uvedenie vyššej sumy vo vyhlásení týkalo.

Ak spoločnosť nenadobudne právo k predmetu nepeňažného vkladu, je spoločník, ktorý sa zaviazal vložiť do spoločnosti tento vklad, povinný zaplatiť jeho hodnotu v peniazoch a spoločnosť je povinná predmet nepeňažného vkladu spoločníkovi vrátiť. Spoločnosť vyzve písomne spoločníka, aby zaplatil hodnotu nepeňažného vkladu, ku ktorému spoločnosť nenadobudla právo, a spoločník je povinný splniť túto povinnosť do 90 dní odo dňa doručenia výzvy.

g) Konatelia spoločnosti

Konateľ je štatutárnym orgánom spoločnosti s ručením obmedzeným a zapisuje sa do obchodného registra. Konateľ môže byť buď jeden, príp. ich môže byť aj viac. Prví konatelia sú ustanovení spoločenskou zmluvou, neskôr menuje a odvoláva konateľov valné zhromaždenie. Konateľom

nemusi byt spolocnik. V spolocenskej zmluve je potrebne uviesť meno, bydlisko, rodné číslo prvého konateľa, resp. konateľov (v prípade zahraničnej fyzickej osoby sa uvádza dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené) a spôsob, akým konajú v mene spoločnosti (samostatne alebo spoločne). Prípadné obmedzenia konateľov stanovené spoločenskou zmluvou či valným zhromaždením nemajú účinky voči tretím osobám. Porušenie obmedzenia konateľského oprávnenia zakladá iba zodpovednosť konateľa, ale spoločnosť takéto konanie zaväzuje.

Konateľom s. r. o. môže byť len fyzická osoba. Do 31. januára 2004 v zmysle § 133 ods. 2 Obchodného zákonníka platilo, že konateľom spoločnosti môže byť len fyzická osoba, ktorá má spôsobilosť na právne úkony a ktorá nebola právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin súvisiaci s podnikaním. Osoba odsúdená za taký trestný čin sa mohla stať konateľom najskôr po uplynutí piatich rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu, pričom do tejto lehoty sa nezapočítaval čas výkonu trestu. Priamo Obchodný zákonník v súčasnosti uvedené podmienky nestanovuje, to však neznamená, že ich nie je treba dodržať.

Predpoklady na výkon funkcie konateľa, rovnako aj jeho bezúhonnosť, sa skúmajú podľa predpisov pri získavaní oprávnenia na podnikanie. Najčastejším oprávnením, na základe ktorého sa vykonáva podnikateľská činnosť, je živnostenské oprávnenie. V zmysle zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) sú všeobecnými podmienkami prevádzkovania živnosti, ktoré musí spĺňať konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným – dosiahnutie veku 18 rokov,

spôsobilosť na právne úkony a bezúhonnosť. Za bezúhonného sa nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za trestný čin hospodársky, trestný čin proti majetku alebo iný trestný čin spáchaný úmyselne, ktorého skutková podstata súvisí s predmetom podnikania, ak sa na neho nehľadí, ako by nebol odsúdený. Podľa trestného zákona v prípade podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody, ak sa odsúdený v skúšobnej dobe osvedčil, hľadí sa na neho, ako keby nebol odsúdený. Záverom možno uviesť, že v prípade osvedčenia sa v skúšobnej dobe sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, takže podmienka bezúhonnosti podľa živnostenského zákona je splnená. Následne si treba uvedomiť, že na základe § 6 ods. 3 živnostenského zákona musí u slovenskej právnickej osoby uvedené všeobecné podmienky spĺňať fyzická osoba alebo osoby, ktoré sú jej štatutárnym orgánom – tj v podmienkach podnikania spoločnosti s ručením obmedzeným konateľ resp. viacero konateľov.

V dôsledku novely Obchodného zákonníka účinnej od 1. 10. 2020 navyše konateľom spoločnosti môže byť len taká fyzická osoba, ktorá nie je v čase vykonania zápisu do obchodného registra ako povinný vedená v registri poverení na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

Pre konateľov spoločnosti platí zákaz konkurencie v zmysle ustanovení § 136 a § 65 Obchodného zákonníka. Vzťah medzi konateľom a spoločnosťou pri zriaďovaní záležitosti spoločnosti sa riadi ustanoveniami o mandátnej zmluve, vrátane jeho zodpovednosti. To platí, ak nie je uzavretá zmluva o výkone funkcie v zmysle § 66 ods. 6 Obchodného zákonníka.

h) Členovia dozornej rady

Dozorná rada nie je povinným orgánom spoločnosti s ručením obmedzeným. Zriaďuje sa len vtedy, pokiaľ sa na tom spoločníci dohodnú v spoločenskej zmluve. V takomto prípade však musí spoločenská zmluva obsahovať aj mená, bydliská a rodné čísla prvých členov dozornej rady. V prípade zahraničnej fyzickej osoby sa uvádza dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené.

i) Správca vkladov

Časti vkladov spoločníkov splatené pred vznikom spoločnosti (t.j. pred zápisom do obchodného registra) spravuje zakladateľ, ktorý je tým poverený v spoločenskej zmluve – tzv. správca vkladu. Správcom vkladu môže byť aj banka, aj keď nie je zakladateľom spoločnosti. Banka býva správcom vkladu prevažne v prípadoch, keď ide o peňažné vklady, aj keď vzhľadom na zmluvný typ vymedzený v § 700 a nasl. Obchodného zákonníka o bankovom uložení veci, je banka ako správca vkladov využiteľná aj pri nepeňažných vkladoch. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na zásadný rozdiel medzi stavom, keď je banka správcom vkladu na základe svojho slobodného rozhodnutia, čím preberá na seba povinnosti vyplývajúce pre takúto osobu z platnej právnej úpravy, a stavom, kedy správca vkladov – zakladateľ uložil obdržané prostriedky v banke na svoj účet.

Vlastnícke práva ku vkladom alebo k ich častiam splateným pred vznikom spoločnosti, príp. aj iné práva k týmto vkladom prechádzajú na spoločnosť dňom jej vzniku. Správca vkladu je povinný po vzniku spoločnosti odovzdať predmety vkladov bez zbytočného odkladu spoločnosti.

Vlastnícke práva k nehnuteľnosti spoločnosť nadobúda až vkladom vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe návrhu štatutárneho orgánu spoločnosti podaného do 15 dní od vzniku spoločnosti, ku ktorému sa pripája písomné vyhlásenie vkladateľa opatreného osvedčením o pravosti jeho podpisu.

Obdobne je to aj pri iných predmetoch nepeňažného vkladu, ktorých oprávnené užívanie sa viaže na zápis do evidencie podľa osobitného zákona (napr. do registra ochranných známkov vedeného Úradom priemyselného vlastníctva).

Správca vkladu je povinný vydať písomné vyhlásenie o splatení vkladu alebo jeho častí jednotlivými spoločníkmi (príkladá sa k návrhu na zápis do obchodného registra). Ak správca vkladu uvedie vo vyhlásení vyššiu sumu, než ktorá je splatená, ručí do výšky tohto rozdielu voči spoločnosti za splnenie povinnosti spoločníka splatiť vklad a v rovnakej výške voči veriteľom spoločnosti za záväzky spoločnosti. Ručenie správcu vkladu voči veriteľom spoločnosti zaniká splatením vkladov, ktorých sa uvedenie vyššej sumy vo vyhlásení týkalo.

Ak by spoločnosť nevznikla, je správca vkladu povinný ich vrátiť spoločníkom.

j) Spôsob tvorby rezervného fondu

Spoločnosť s ručením obmedzeným vytvára rezervný fond povinne zo zisku bežného účtovného obdobia vykázaného v schválenej riadnej účtovnej závierke. Rezervný fond možno vytvoriť už pri vzniku spoločnosti alebo pri zvyšovaní základného imania príplatkami spoločníkov nad výšku vkladov. V zmysle § 124 ods. 1 Obchodného zákonníka s.r.o. vytvára

rezervný fond v čase a vo výške určenej spoločenskou zmluvou.

Ak sa rezervný fond nevytvorí už pri vzniku spoločnosti, je spoločnosť povinná ho vytvoriť z čistého zisku vykázaného v riadnej účtovnej závierke za rok, v ktorom po prvý raz zisk vytvorí, a to vo výške najmenej 5 % z čistého zisku, nie však viac ako 10 % základného imania.

Práve z tohto dôvodu ustanovenie § 110 ods. 1 písm. h) Obchodného zákonníka obsahuje ako podstatnú časť spoločenskej zmluvy uvedenie výšky rezervného fondu, ak ho spoločnosť vytvára pri svojom vzniku, výšku, do ktorej je spoločnosť povinná rezervný fond dopĺňať a spôsob dopĺňania. Rezervný fond nemusí byť viazaný na účte v banke.

O použití prostriedkov rezervného fondu rozhodujú v súlade s § 67 ods. 1 Obchodného zákonníka konatelia. **Doplnenie rezervného fondu zo zisku má prednosť pred podielom spoločníkov zo zisku spoločnosti.** Preto je možné spoločníkom určiť podiel na zisku až po doplnení rezervného fondu. Doplnenie fondu je nutné vykonať v rozsahu uvedenom v spoločenskej zmluve alebo stanovách. Nie je možné doplniť fond len tou časťou zisku, ktorá je ako minimum stanovená zákonom, pokiaľ zmluva alebo stanovy určujú prídel vyšší, pretože povinným prídelom je v takomto prípade prídel uvedený v zmluve alebo v stanovách.

k) Ostatné podstatné náležitosti spoločenskej zmluvy

V súlade s ustanovením § 110 ods. 1 Obchodného zákonníka sú podstatnými náležitosťami spoločenskej zmluvy aj:

- výhody poskytnuté osobám podieľajúcim sa na založení spoločnosti alebo na činnostiach smerujúcich k nadobudnutiu oprávnenia na jej činnosť [§ 110 ods. 1 písm. i)],
- predpokladané náklady spoločnosti súvisiace so založením a vznikom spoločnosti [§ 110 ods. 1 písm. j)],
- ďalšie údaje, ak tak ustanovuje zákon [§ 110 ods. 1 písm. k)].

■ Nepodstatné časti spoločenskej zmluvy

Pokiaľ bude spoločníkom vyhovovať dispozitívna úprava obsiahnutá v Obchodnom zákonníku, nemusí spoločenská zmluva obsahovať žiadne ďalšie dojednania.

Priamo z ustanovení Obchodného zákonníka vyplýva, že **v spoločenskej zmluve je možné odlišne upraviť:**

- **výšku úrokov z omeškania pri omeškaní so splácaním vkladu** (v súlade s § 113 Obchodného zákonníka spoločenská zmluva môže určiť inú výšku úroku z omeškania, než zákonom stanovených 20 % z nesplatennej sumy peňažného vkladu – v prípade, že spoločník v zákonom stanovenej 5-ročnej lehote od vzniku spoločnosti nesplatil predpísanú hodnotu peňažného vkladu),
- **prevoditeľnosť obchodného podielu** (v súlade s § 115 ods. 2 Obchodného zákonníka spoločenská zmluva môže zakázať možnosť prevodu obchodného podielu spoločníka na iného spoločníka; spoločenská zmluva môže pripustiť, aby spoločník mal možnosť previesť svoj obchodný podiel aj na inú osobu, pričom zmluva zároveň môže určiť, že na takýto prevod je

- potrebný súhlas valného zhromaždenia),
- **prechod obchodného podielu** (v súlade s § 116 môže spoločenská zmluva vylúčiť možnosť prechodu obchodného podielu na právneho nástupcu spoločníka – zaniknutej právnickej osoby; spoločenská zmluva môže tiež vylúčiť dedenie obchodného podielu, ale len vtedy, ak nejde o spoločnosť s jediným spoločníkom),
  - **možnosť rozdelenia obchodného podielu** (v súlade s § 117 ods. 2 Obchodného zákonníka spoločenská zmluva môže vylúčiť možnosť rozdelenia obchodného podielu pri jeho prevode alebo prechode),
  - **príplatkovú povinnosť** (v súlade s § 121 ods.1 Obchodného zákonníka spoločenská zmluva môže určiť, že valné zhromaždenie má právo uložiť spoločníkom povinnosť prispieť na úhradu strát spoločnosti peňažným plnením nad výšku vkladu až do polovice základného imania podľa výšky vkladov),
  - **konkretizáciu výkonu práva spoločníkov týkajúceho sa riadenia spoločnosti a kontroly jej činnosti** (v súlade s § 122 ods. 1 Obchodného zákonníka spoločenská zmluva určí rozsah a spôsob vykonávania práv spoločníkov pri riadiacej a kontrolnej činnosti),
  - **spôsob delenia zisku medzi spoločníkov** (v súlade s § 123 ods. 1 Obchodného zákonníka spoločenská zmluva môže stanoviť, že nárok spoločníkov na podiel na zisku nebude zodpovedať hodnote ich splatených vkladov, ale bude stanovený v inom pomere),
  - **podrobnejšie vymedzenie pôsobnosti valného zhromaždenia** (v súlade s § 125 Obchodného zákonníka spoločenská zmluva môže zveriť do pôsobnosti valného zhromaždenia aj iné otázky, než tie, ktoré sú vymedzené zákonom),
  - **spôsob hlasovania na valnom zhromaždení** (v súlade s § 127 ods. 1 spoločenská zmluva môže stanoviť iný počet hlasov k zabezpečeniu uznášania schopnosti valného zhromaždenia, než je stanovené zákonom; spoločenská zmluva môže stanoviť iný počet hlasov každého spoločníka, než zákonom stanovený pomer hodnoty jeho vkladu k výške základného imania spoločnosti; spoločenská zmluva môže stanoviť vyšší počet hlasov pre rozhodovanie valného zhromaždenia, než zákonom stanovenú prostú väčšinu hlasov prítomných spoločníkov; spoločenská zmluva môže určiť vyšší počet hlasov potrebných na prijatie rozhodnutí podľa § 125 ods. 1 písm. a), c), d), e) a i), než zákonom vyžadovaný súhlas aspoň 2/3-novej väčšiny všetkých hlasov spoločníkov),
  - **lehoty a spôsob zvolávania valného zhromaždenia** (v súlade s § 128 ods. 1 Obchodného zákonníka spoločenská zmluva môže stanoviť kratšiu lehotu pre zvolávanie valného zhromaždenia konateľmi, než zákonom stanovenú lehotu najmenej raz za rok; v súlade s § 129 Obchodného zákonníka spoločenská zmluva môže upraviť lehotu pre oznámenie termínu a programu valného zhromaždenia spoločníkom ako dlhšiu, než zákonom stanovených najmenej 15 dní pred dňom jeho konania; spoločenská zmluva môže tiež určiť iný spôsob zvolávania valného zhromaždenia, než zákonom stanoveným zvolávaním písomnou pozvánkou),

- **právo rozhodovania mimo valného zhromaždenia** (v súlade s § 130 spoločenská zmluva môže určiť, že návrh uznesenia na vyjadrenie pri rozhodovaní mimo valného zhromaždenia má právo predložiť aj spoločník s výškou vkladu zodpovedajúcej menšej výške ako 10 % základného imania),
- **podrobnejšie vymedzenie pôsobnosti konateľov** (v súlade s § 133 Obchodného zákonníka spoločenská zmluva môže určiť, že konatelia sú oprávnení konať viacerí spoločne, príp. iným spôsobom; spoločenská zmluva tiež môže obmedziť konateľské oprávnenia; v súlade s § 134 môže spoločenská zmluva určiť vyšší počet hlasov na rozhodnutia o obchodnom vedení spoločnosti patriacom do pôsobnosti konateľov, než zákonom požadovaný súhlas väčšiny konateľov),
- **rozsah zákazu konkurencie** (v súlade s § 136 Obchodného zákonníka spoločenská zmluva môže ustanoviť aj ďalšie obmedzenia činnosti konateľov, než ktoré sú uvedené v zákone; spoločenská zmluva môže tiež určiť, v akom rozsahu sa zákaz konkurencie vzťahuje aj na spoločníkov),
- **zriadenie dozornej rady** (v súlade s § 137 Obchodného zákonníka v ustanoveniach spoločenskej zmluvy je možné zriadiť dozornú radu),
- **predkupné právo na nové vklady** (v súlade s § 143 spoločenská zmluva môže určiť inú možnosť a spôsob prevzatia záväzku na nové vklady, než zákonom stanovené prednostné právo doterajších spoločníkov v pomere podľa veľkosti ich podielu),
- **spôsob výpočtu vyrovnacieho podielu** (v súlade s § 150 ods. 2 Obchodného zákonníka v spoločenskej zmluve je možné stanoviť aj iný spôsob výpočtu vyrovnacieho podielu, než zákonom stanoveným pomerom splateného vkladu spoločníka, ktorého účasť v spoločnosti zanikla, k splateným vkladom všetkých spoločníkov),
- **dôvody zrušenia spoločnosti** (v súlade s § 151 písm. b) Obchodného zákonníka v spoločenskej zmluve je možné uviesť aj iné dôvody zrušenia spoločnosti okrem prípadov uvedených v § 68 Obchodného zákonníka; v súlade s § 152 spoločenská zmluva môže stanoviť dôvody a podmienky zrušenia spoločnosti súdom na návrh konateľov),
- **schvaľovanie zmlúv o splynutí, resp. o zlúčení spoločnosti** (v súlade s § 152a ods. 2 Obchodného zákonníka spoločenská zmluva môže stanoviť vyšší počet hlasov pre rozhodovanie valného zhromaždenia o splynutí alebo zlúčení spoločnosti, než zákonom stanovenú 2/3-novú väčšinu hlasov všetkých spoločníkov),
- **spôsob výpočtu podielu na likvidačnom zostatku** (v súlade s § 153 ods. 2 Obchodného zákonníka spoločenská zmluva môže určiť iný výpočet podielu na likvidačnom zostatku pri zrušení spoločnosti s likvidáciou, než zákonom stanovený výpočet pomerom vkladu, ktorý spoločník splatil, k splateným vkladom všetkých spoločníkov),
- **ďalšie práva a povinnosti**, ktoré zákon neupravuje ani dispozitívne (napr. úročenie vkladov spoločníkov, povinnosť k osobnej účasti na podnikaní, práva a povinnosti správcu vkladov, lehotu, do ktorej je povinný správca vkladov odovzdať spravovaný vklad spoločnosti, úrok z omeškania, resp. zmluvná pokuta z titulu

nesplnenia povinnosti odovzdať spravované vklady spoločnosti, doba trvania spoločnosti a pod.).

Spoločenská zmluva môže tiež určiť, že spoločnosť vydá stanovy, ktoré podrobnejšie upravujú vnútornú organizáciu spoločnosti a niektoré záležitosti obsiahnuté v spoločenskej zmluve.

■ **Zakladateľská listina**

Ak zakladá spoločnosť iba jeden zakladateľ (fyzická alebo právnická osoba), nahrádza spoločenskú zmluvu zakladateľská listina. Zakladateľská listina musí obsahovať rovnaké podstatné časti ako spoločenská zmluva, pričom môže obsahovať aj časti nepodstatné. Zakladateľská listina je svojou povahou jednostranným právnym úkonom.

Ak zakladá spoločnosť jeden zakladateľ a je tiež súčasne osobou spravujúcou vklady pred zápisom spoločnosti do obchodného registra, je povinný splatiť celý vklad a tým aj celé základné imanie ešte pred zápisom spoločnosti do obchodného registra. Zakladateľ – fyzická osoba môže (ale nemusí) byť súčasne aj konateľom spoločnosti.

Vznik spoločnosti

Spoločnosť s ručením obmedzeným vzniká až ku dňu svojho zápisu do obchodného registra. V dobe od založenia do vzniku spoločnosti musia však zakladatelia splniť určité povinnosti, a preto Obchodný zákonník reguluje aj právne postavenie zakladateľov a štatutárnych orgánov v dobe od založenia do vzniku spoločnosti. Pretože spoločnosť ako právny subjekt do dňa zápisu v obchodnom registri neexistuje, nemôžu vznikáť záväzky jej, ale zo záväzkov, ktoré prevzali

za spoločnosť, sú spoločne a nerozdielne zaviazané všetky osoby konajúce v mene spoločnosti.

Ak spoločníci konanie v mene spoločnosti schvália do 3 mesiacov od vzniku spoločnosti platí, že z tohto konania je spoločnosť zaviazaná od počiatku. Spoločnosť nesmie prevziať iné záväzky než tie, ktoré súvisia so vznikom spoločnosti a z ktorých sú zaviazaní zakladatelia alebo štatutárne orgány, okrem tých záväzkov, ktoré prevzala s odkladacou podmienkou účinnosti právneho úkonu, ktorou je dodatočné schválenie spoločníkmi alebo príslušným orgánom spoločnosti.

Osoby, ktoré prevzali v mene spoločnosti iné záväzky, zodpovedajú za spôsobenú škodu a sú zaviazané z týchto úkonov osobne. Aby sa zabezpečila prehľadnosť a transparentnosť konania týchto osôb, sú zakladatelia a konatelia vo vlastnom záujme povinní vyhotoviť zoznam právnych úkonov, ktoré podliehajú schvaľovaciemu procesu zo strany spoločnosti. Ak spôsobili porušením tejto povinnosti škodu, zodpovedajú za ňu veriteľom spoločne a nerozdielne. Konatelia sú povinní bez zbytočného odkladu oznámiť účastníkom záväzkových vzťahov schválenie právnych úkonov, ktoré boli vykonané pred vznikom spoločnosti.

Jednou z najdôležitejších úloh, ktoré musia osoby konajúce v mene spoločnosti pred jej vznikom zabezpečiť, je získanie živnostenského alebo iného podnikateľského oprávnenia (pokiaľ nejde o oblasť, v ktorej je možné podnikáť aj bez osobitného oprávnenia), pretože inak registrový súd nezapíše spoločnosť do obchodného registra.

Podmienky pre získanie podnikateľských oprávnení, ktoré nie sú živnosťou, ustanovujú osobitné zákony. Na žiadosť zakladateľov príp. konateľov vydá živnostenský úrad živnostenský list na obchodné meno spoločnosti, ak je preukázané, že s.r.o. bola založená (tzn. je potrebné predložiť spoločenskú zmluvu, resp. zakladateľskú listinu). V ohlásení živnosti remeselnej alebo viazanej musí byť uvedená aj osoba zodpovedného zástupcu, ktorá zodpovedá za odborné prevádzkovanie živnosti. Táto osoba nemusí byť z okruhu spoločníkov alebo konateľov. Zodpovedný zástupca musí byť pri prevádzkovaní živnosti v pracovnom pomere k podnikateľovi; to však v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným neplatí ak je ním jej spoločník.

Zodpovedný zástupca musí spĺňať všeobecné i osobitné podmienky prevádzkovania živnosti, musí mať bydlisko na území SR, prípadne povolenie na pobyt na účely podnikania alebo povolenie na trvalý pobyt na území SR. Zodpovedným zástupcom spoločnosti s ručením obmedzeným nemôže byť člen dozornej rady, prípadne iného kontrolného orgánu tejto právnickej osoby.

Zodpovedným zástupcom fyzickej osoby ani právnickej osoby nemôže byť osoba, ktorej bolo zrušené živnostenské oprávnenie podľa § 58 ods. 1 písm. c) alebo ods. 2 písm. a) živnostenského zákona, a to počas troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia o zrušení živnostenského oprávnenia.

Spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorá hodlá prevádzkovať živnosť, je povinná to ohlásiť živnostenskému úradu miestne príslušnému podľa jej sídla.

Spoločnosť s ručením obmedzeným v zmysle § 45 ods. 3 živnostenského zákona v ohlásení uvedie:

- a) svoje obchodné meno, sídlo, právnu formu, ako aj osobné údaje osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom, spôsob, akým budú za spoločnosť konať,
- b) identifikačné číslo,
- c) predmet podnikania,
- d) adresy prevádzkarní, ak sú zriadené,
- e) dobu podnikania, ak zamýšľa prevádzkovať živnosť po dobu určitú,
- f) osobné údaje a rodné číslo osoby ustanovenej za zodpovedného zástupcu.

Ak spoločnosť s ručením obmedzeným uvádza v ohlásení viacero predmetov podnikania, uvedie na prvom mieste ten predmet podnikania, ktorý považuje za hlavný.

Zakladatelia spoločnosti uvedú údaje podľa písm. a) až e) a pripoja doklad o tom, že spoločnosť s ručením obmedzeným bola založená (spoločenská zmluva).

Spoločnosť uvedie zároveň s ohlásením živnosti tiež údaje potrebné na vyžiadanie výpisu z registra trestov, ktorými sú miesto a okres narodenia, meno a priezvisko alebo pôvodné priezvisko osôb, na ktoré sa podľa živnostenského zákona vzťahuje podmienka bezúhonnosti.

Právnická osoba, ktorá nie je registrovaná u správcu dane, ktorým je daňový úrad, zároveň s ohlásením živnosti môže uviesť aj údaje na splnenie registračnej povinnosti a oznamovacej povinnosti vyžadované podľa daňových predpisov.

Spoločnosť môže zároveň s ohlásením živnosti uviesť aj údaje a predložiť doklady vyžadované podľa zákona o obchodnom